

Dit is de samenvatting van de enquête naar gemeentelijke speel- en beweeginfrastructuur.

Er zijn 92 enquêtes ingevuld. Er zijn 380 gemeentes (dd 1/1/18). Ruim een vijfde (24%) van de gemeentes heeft deel genomen. Het is denkbaar dat de deelnemende gemeentes een bijzondere groep vormen. Oftewel: de resultaten kunnen niet vertaald worden naar heel Nederland, maar geven wel een indicatie. Net als bij de enquête in 2017 zijn de hoogstedelijke gemeenten oververtegenwoordigd en dorpse gebieden ondervertegenwoordigd.

De meerderheid verwacht geen veranderingen in aantal speelplekken en budget.

Er is gevraagd naar de verwachtingen in de komende periode ten aanzien van het aantal speel- en beweegplekken, het budget voor speel- en beweegplekken en de subsidies voor buitenspeel-activiteiten. De meerderheid verwacht geen veranderingen hierin.

Uit de antwoorden blijkt de meeste gemeentes verwachten dat er globaal even veel plekken (68,1%) zullen zijn en evenveel budget (71,4%). Een groot deel van de respondenten (46,2%) heeft geen inzicht in het budget voor buitenspeel-activiteiten. Mogelijk komt dat doordat het vanuit een andere gemeentelijke afdeling wordt georganiseerd. Van de 49 respondenten die wel een inschatting maakten, verwacht 78% een gelijk bedrag.

Als de antwoorden op de eerste twee deelvragen, naar aantal plekken en budget, bij elkaar worden gezet, blijkt dat we geen een-op-een relatie zien tussen de verwachtingen voor het budget en aantal plekken.

De diversiteit in speelplekken neemt toe.

Dit is de conclusie na het bestuderen van antwoorden op een open vraag waarbij 56 respondenten een reactie gaven¹. In de antwoorden kwam 14x (25%) iets terug van centrale, diverse plekken voor verschillende leeftijdsgroepen (in plaats van veel kleinere plekken per leeftijdsgroep). Ook een beweegvriendelijke of meer sportieve inrichting werd 14x genoemd (25%). Participatie en burgerinitiatief kwam in 11 (20%) antwoorden terug. Verder werden (in kleinere aantallen) zaken genoemd als informeel spelen (zonder toestellen), natuurlijk spelen en een aanstaande beleidsaanpassing.

Tenslotte is nog gevraagd of er investeringen in een beweegvriendelijke buitenruimte verwacht worden. Dit zou een logisch gevolg van de omgevingswet zijn met als doel een gezonde fysieke leefomgeving². Op deze vraag gaf 40,7% van de respondenten aan dit niet te weten. Van de 54 respondenten die wel een inschatting konden maken verwacht 90,7% inves-

---

¹ Zie voor de reacties bijlage 1 bij de analyse

² Zie ook: <http://spelenenbewegen.nl/de-omgevingswet-kans-voor-beweeg-en-speelruimte/>

teringen in een beweegvriendelijke buitenruimte.

Verbetering mogelijk bij: plekken met sport, speelnatuur en kindvriendelijke routes.

In de enquête zijn 13 verschillende speel- en beweegmogelijkheden voorgelegd met de vraag of deze er in aantal en in kwaliteit voldoende zijn. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat in de gemeente voldoende in aantal en kwaliteit te vinden is van: parken, pleinen, bossen/recreatieterreinen, scholen/schoolpleinen, speeltuinen, kinderboerderijen, en routes om te fietsen/wandelen en routes om te hard lopen/skaten. Al geeft de meerderheid aan dat aantal en kwaliteit in orde zijn, volgens een groep is er nog steeds ruimte voor verbetering. Zo geeft bijvoorbeeld 34% aan dat er een kwaliteitsslag nodig is op de schoolpleinen.

De meningen zijn verdeeld³ als het gaat over:

- jongerenontmoetingsplekken: 29% onvoldoende in aantal en kwaliteit; 28% voldoende maar kwaliteitsslag nodig, 18% voldoende in aantal en kwaliteit
- beweegtuin/fitnesstoestellen: 42% aantal onvoldoende, kwaliteit in orde; 25% onvoldoende in aantal en kwaliteit; 23% voldoende in aantal en kwaliteit
- sportplekken (inclusief Cruifcourts etc): 47% voldoende in aantal en kwaliteit; 33% aantal onvoldoende, kwaliteit in orde
- speelnatuur: 35% voldoende in aantal en kwaliteit; 29% aantal onvoldoende, kwaliteit in orde; 21% voldoende, kwaliteitsslag nodig
- urban sports-locatie: 41% aantal onvoldoende, kwaliteit in orde; 28% onvoldoende in aantal en kwaliteit; 22% voldoende in aantal en kwaliteit.

Op de vraag naar speelplekken die zijn ingericht zodat ze geschikt zijn voor kinderen/jongeren met een beperking antwoordt 17,8% die niet te hebben. Wel geeft 73,3% van de respondenten aan dat er enkele plekken en 8,9% dat er veel plekken in de gemeente geschikt zijn voor kinderen/jongeren met een beperking. In 2017 gaf 63% van de respondenten aan dat er speelplekken waren voor kinderen met een beperking. Op dit punt lijkt er dus een verbetering te zijn.

Het aantal gemeentes dat beleid heeft voor kindvriendelijke routes is volgens deze enquête 18,7%. In 2017 gaf 19% van de gemeentes aan beleid rond kindvriendelijke routes te hebben. Op dit punt is er afgelopen jaar dus geen verandering opgetreden.

Belangrijkste leeftijdsgroep 0-12 jaar bij de inrichting van de buitenruimte.

Gevraagd is drie leeftijdsgroepen op volgorde van belangrijkheid te zetten. Een groep is dan het meest belangrijk om de komende tijd rekening mee te houden bij de inrichting van de openbare ruimte, een groep is gemiddeld belangrijk en de laatste het minst belangrijk. De belangrijkste groep wordt 0-12 jaar gevonden. Vervolgens wordt de groep 12-18 jaar het belangrijkste gevonden en als minst belangrijke groep komt de groep volwassenen (inclusief senioren) naar voren.

Na deze keuze was er ruimte om toelichting te geven. De redenen voor de gemeentes om

---

³ Percentages zijn berekend ten opzichte van het totaal aantal respondenten dat een oordeel gaf; de antwoorden "geen mening/antwoord" zijn buiten de berekening gelaten.

met een leeftijdsgroep rekening te houden bij het inrichten van de buitenruimte verschilt per groep. Uit de gegeven toelichting komt het beeld dat de jongste groep vooral gestimuleerd wordt uit gezondheidsoogpunt (motorische ontwikkeling) en omdat zij beperkt zijn in hun zelfstandige bewegingsvrijheid. Voor de groep 12-18 jaar is een specifiek aanbod nodig, een aantal antwoorden gaat richting freerun/urban sports-faciliteiten. Voor volwassenen speelt de vergrijzing in een aantal antwoorden een rol.

Budget en bewoners zijn belemmeringen om meer speelruimte te creëren.

Hier vroegen we om voor vijf verschillende belemmeringen aan te geven of deze geen, soms of een belangrijke belemmering zijn om meer speelruimte te creëren. Net als in 2017 blijkt de belangrijkste belemmering 'te weinig budget' te zijn, gevolgd door 'bewonersprotest'.

Gemeentes nemen verschillende maatregelen om buiten spelen en bewegen te stimuleren

Er zijn veel manieren waarop gemeentes buiten spelen en bewegen stimuleren. De meest voorkomende maatregelen zijn: bewonersparticipatie (94%), subsidies voor buurtinitiatieven (78%), schoolplein open buiten schooltijd (78%), meer ruimte voor sport in de openbare ruimte (78%), speelvriendelijke inrichting van de openbare ruimte (77%) en subsidie voor welzijn/kinderwerk/buurtsport/speeltuinen (74%).

Brede stoepen (20%) en tijdelijke speelstraten/plekken (26%) worden het minst in gemeentes toegepast.

Een andere 'maatregel' is het betrekken van kinderen en jongeren bij de inrichting van de openbare ruimte. De antwoordmogelijkheden zijn afgeleid uit de participatieladder. Er konden meerdere antwoorden worden aangevinkt⁴. In een gemeente kunnen kinderen zowel worden geïnformeerd als worden geraadpleegd.

Uit deze enquête blijkt dat (ongeveer) de helft gemeentes in Nederland met kinderen in gesprek gaat (49%), hen invloed geeft op besluitvorming (47%) en/of initiatief stimuleert (50%). Bekijken we deze antwoorden vanuit het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind de kinderrechten, artikel 12 (samen te vatten als "*Ieder kind heeft het recht zijn mening te geven over zaken die hem/haar aangaan. Die mening moet serieus genomen worden.*") dan is er nog een wereld te winnen in ongeveer de helft van de gemeentes.

Dat is in lijn met onderzoek van Jantje Beton⁵ (april 2018) waaruit kwam dat 49% van de kinderen graag betrokken wordt bij de inrichting van de buitenruimte, maar slechts 11% aangeeft ook te zijn betrokken.

Onderzoeksmethode.

Het onderzoek onder ambtenaren bij gemeentes naar speel en beweegruimte werd gehouden in de periode 22 mei 2018 tot en met 4 juni 2018. Er zijn 92 respondenten bij de enquête 2018, wat meer dan een verdubbeling is ten opzichte van 2017 (43 respondenten).

De vragenlijst is, in vergelijking met die van 2017, aangepast in overleg met Jantje Beton en BuitenSpelen (Acquire). In 2017 was de conclusie dat de vragen eenvoudiger te beantwoor-

⁴ Daardoor is het totaal aantal gegeven antwoorden hoger dan het aantal respondenten. Het percentage is berekend ten opzichte van het aantal respondenten (92).

⁵ <https://jantjebeton.nl/in-de-pers/kinderen-spelen-dramatisch-minder-buiten>

den moesten zijn. Ook is alleen vraag 10 'verplicht' gesteld (je moest antwoorden om verder te gaan). De andere vragen konden ook worden overgeslagen. Het aantal ingevulde enquêtes lijkt een indicatie dat deze opzet meer respondenten geeft.

Wij zien zeker aanleiding in 2019 weer een enquête over de gemeentelijke speel- en beweeginfrastructuur te houden.

